

KOMISJA KODYFIKACYJNA

PODKOMISJA PRAWA O ZOBOWIĄZANIACH.

ZESZYT 2.

P R O J E K T **PRZEPISÓW WPROWADZAJĄCYCH** **KODEKS ZOBOWIĄZAŃ**

UCHWALONY W PIERWSZYM CZYTANIU
PRZEZ PODKOMISJĘ PRAWA O ZOBO-
WIĄZANIACH KOMISJI KODYFIKACYJNEJ.

WARSZAWA — 1933.

KOMISJA KODYFIKACYJNA

PODKOMISJA PRAWA O ZOBOWIĄZANIACH.

ZESZYT 2.

P R O J E K T **PRZEPISÓW WPROWADZAJĄCYCH** **KODEKS ZOBOWIĄZAŃ**

UCHWALONY W PIERWSZYM CZYTANIU
PRZEZ PODKOMISJĘ PRAWA O ZOBO-
WIĄZANIACH KOMISJI KODYFIKACYJNEJ.

WARSZAWA — 1933.

325560

Projekt przepisów wprowadzających kodeks zobowiązań został uchwalony w pierwszym czytaniu przez podkomisję prawa o zobowiązaniach w dniach od 28-go czerwca do 1-go lipca 1933 r. w składzie następującym: adw. H. Konic — przewodniczący, prof. R. Longchamps — referent, adw. L. Domański — współreferent, prof. I. Łyskowski, sędzia S. N. Br. Stelmachowski, prof. J. Sułkowski, adw. Z. Rymowicz — członkowie. Na kilku posiedzeniach przewodniczył w zastępstwie adw. H. Konica prof. I. Łyskowski.

Za podstawę obrad podkomisja przyjęła projekty opracowane przez poszczególnych referentów, a mianowicie: projekt przepisów ogólnych, przepisów szczególnych dla terytorjum kodeksu cywilnego austriackiego, przepisów przechodnich, przepisów tymczasowych oraz przepisów końcowych opracował prof. R. Longchamps, projekt przepisów szczególnych dla terytorjum kodeksu Napoleona opracowali adw. H. Konic i adw. L. Domański, projekt przepisów szczególnych dla terytorjum kodeksu cywilnego niemieckiego opracował sędzia Br. Stelmachowski i wreszcie projekt przepisów szczególnych dla terytorjum tomu dziesiątego zwodu praw opracował adw. Z. Rymowicz.

PROJEKT
PRZEPISÓW WPROWADZAJĄCYCH
KODEKS ZOBOWIĄZAŃ.

ROZDZIAŁ PIERWSZY.

Przepisy ogólne.

Art. I.

§ 1. Z dniem wejścia w życie kodeksu zobowiązań tracą moc przepisy kodeksów cywilnych, obowiązujących na ziemiach polskich, i ustaw je wprowadzających, dotyczące przedmiotów unormowanych w kodeksie zobowiązań, o ile przepisy poniższe nie stanowią inaczej.

§ 2. W szczególności tracą moc przepisy sprzeczne z przepisami kodeksu zobowiązań, jak również przepisy szczegółowe, dotyczące materji uregulowanych w ogólności w kodeksie zobowiązań.

§ 3. Jeżeli kodeksy cywilne zawierają przepisy wspólne dla kilku dziedzin prawa, przepisy te tracą moc w zastosowaniu do zobowiązań.

Art. II.

Pozostają w mocy umowy międzynarodowe.

Art. III.

Pozostają w mocy przepisy ustaw szczególnych, jeżeli nie są w artykułach poniższych uchylone lub zmienione.

Art. IV.

W szczególności pozostają w mocy postanowienia ustaw szczególnych:

- 1) zawierające przepisy w przedmiotach, co do których kodeks zobowiązań odwołuje się do przepisów ustawy;
- 2) dotyczące zdolności zobowiązywania się;
- 3) dotyczące formy czynności prawnych;
- 4) uznające za nieważne czynności prawne;
- 5) dotyczące pełnomocnictw szczególnego rodzaju;
- 6) nakładające odpowiedzialność za cudze czyny;
- 7) przewidujące odpowiedzialność w charakterze współdłużnika lub poręczyciela;
- 8) wykluczające dopuszczalność ugód;
- 9) zabraniające przelewu wierzytelności lub ograniczające ten przelew;
- 10) wykluczające wierzytelności od potrącenia;
- 11) nakładające na wierzyciela obowiązek przyjmowania spłaty częściowej lub spłaty przed terminem płatności albo nadające wierzycielowi prawo żądania zapłaty przed terminem;
- 12) upoważniające do złożenia lub nakazujące złożenie sumy dłużnej do depozytu sądowego;
- 13) wprowadzające szczególne terminy przedawnienia i sposoby przerwy przedawnienia oraz szczególne terminy zawite.

Art. V.

W szczególności pozostają w mocy ustawy:

- 1) o sprzedaży na raty;
- 2) o licytacji dobrowolnej;
- 3) o ochronie lokatorów i drobnych dzierżawców, o wydzierżawianiu niezagospodarowanych użytków rolnych i zapewnieniu pomieszczeń dla zwolnionych robotników rolnych;

4) o reformie rolnej;

5) o uregulowaniu stanu hipotecznego gruntów, oddanych w posiadanie nabywców w toku parcelacji, i o wykupie gruntów, podlegających ustawie o ochronie drobnych dzierżawców albo zajętych przez dzierżawców pod budynki;

6) o przerachowaniu zobowiązań, o ułatwieniu spłaty uciążliwych zobowiązań i o innych udogodnieniach w stosunkach kredytowych w rolnictwie, o зниżeniu oprocentowania i zmianie okresów umorzenia pożyczek długoterminowych, o ulgach w spłacie pożyczek krótkoterminowych, o pożyczkach na odbudowę budynków zniszczonych wskutek działań wojennych;

7) o upadłości i zapobieganiu upadłości;

8) o umorzeniu (amortyzacji) dokumentów;

9) o dopuszczalnej wysokości odsetek umownych i o lichwie pieniężnej;

10) o umowie o pracę szczególnych kategorii pracowników i z zakresu ochrony pracy;

11) o załatwianiu zatargów zbiorowych między pewnymi kategorjami pracodawców i pracowników;

12) o wynagrodzeniu szkód szczególnego rodzaju;

13) o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji;

14) o urządach rozjemczych dla spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich;

15) o prawie górniczem.

Art. VI.

W szczególności pozostają w mocy przepisy:

1) z dziedziny prawa handlowego;

2) z dziedziny ubezpieczeń prywatnych i społecznych.

3) ustawy o prawie autorskiem, dotyczące umowy o nakład, umowy o rozpowszechnianie utworów i umowy agencji.

Art. VII.

W szczególności utrzymuje się w mocy art. 721 i 722 Kpc.

Art. VIII.

Ustawą w rozumieniu kodeksu zobowiązań jest każdy przepis obowiązujący.

Art. IX.

Jeżeli dotychczasowe przepisy utrzymane w mocy powołują uchylone przepisy kodeksów cywilnych lub ustaw szczególnych, bądź też ogólnie odsyłają do przepisów prawa cywilnego, dotyczących przedmiotów unormowanych w kodeksie zobowiązań, należy zastosować odpowiedni przepis tego kodeksu.

Art. X.

Przepisy o umownem prawie pierwokupu należy stosować do wypadków, w których to prawo wynika z ustawy.

ROZDZIAŁ DRUGI.

Przepisy szczególne dla terytorjum kodeksu Napoleona.

Art. XI.

§ 1. Uchyla się w tytule II księgi trzeciej kodeksu cywilnego Napoleona art. 893 i 894 oraz dział IV o darowiznach między żyjącymi (art. 931 — 966 z wyjątkiem art. 938, który nadal pozostaje w mocy).

§ 2. Uchyla się tytuły III, IV oraz VI — XVI i XIX księgi trzeciej kodeksu cywilnego Napoleona, z wyjątkiem przepisów, zawartych w artykułach: 1138, 1166, 1305 — 1312, 1314, 1328, 1331, 1337, 1340, 1583, 1595, 1686 — 1688, 1782 — 1786, 2204 — 2209, które nadal pozostają w mocy.

Art. XII.

Art. 900 Kod. Nap. otrzymuje brzmienie następujące:

„W każdym rozporządzeniu testamentowem warunki niemożliwe, przeciwne prawu lub moralności poczytuje się za nienapisane“.

Art. XIII.

Przepisy tytułu XX księgi trzeciej kodeksu cywilnego Napoleona o przedawnieniu tracą moc w swem zastosowaniu do zobowiązań.

Art. XIV.

Skarga o zerwanie działów (art. 887 i 1079 kod. Nap.) przedawnia się z upływem lat dziesięciu.

Art. XV.

Prawo zastawu, przewidziane w art. 386, 412 i 544 kodeksu zobowiązań, wstępuje w miejsce przywileju z art. 7 p. 2 i 6 prawa o przywilejach i hipotekach z r. 1825 i ma być traktowane jako przywilej. Tak samo ma być traktowane jako przywilej tego samego rodzaju prawo zastawu, przewidziane w art. 141 kodeksu zobowiązań.

Art. XVI.

Art. 602 kodeksu zobowiązań nie ma zastosowania aż do czasu wydania jednolitego prawa hipotecznego.

ROZDZIAŁ TRZECI.

Przepisy szczególne dla terytorjum kodeksu cywilnego austriackiego.

Art. XVII.

§ 1. Uchyła się część drugą oddział drugi rozdziału XVII — XXX i część trzecią rozdział I — III czyli §§ 859 — 1450 kodeksu cywilnego austriackiego z wyjątkiem przepisów, zawartych w §§ 951, 952, 956, 1024, 1217 — 1266, 1278 — 1283, 1288 — 1292, 1368 — 1374, 1382, 1443 i 1446, które nadal pozostają w mocy.

§ 2. Z księgi drugiej oddział pierwszy kodeksu cywilnego austriackiego uchyła się § 471.

§ 3. Uchyla się §§ 131, 187 i 198 III noweli do kodeksu cywilnego austriackiego (rozp. ces. z 19 marca 1916, nr. 69 dz. u. austr.), jako też wszystkie przepisy tej noweli, odnoszące się do uchylonych obecnie przepisów kodeksu cywilnego austriackiego.

Art. XVIII.

Przepisy rozdziału czwartego części trzeciej kodeksu cywilnego austriackiego o przedawnieniu i zasiedzeniu tracą moc w swem zastosowaniu do zobowiązań.

Art. XIX.

§ 1. Uchyla się ces. rozp. z 12 października 1914, nr. 275 dz. u. austr. o lichwie.

§ 2. Uchyla się ordynację zaczepną, wydaną ces. rozp. z 10 grudnia 1914, nr. 337 dz. u. austr. z wyjątkiem § 20.

§ 3. Z ordynacji konkursowej, wydanej tem samem rozp. ces., uchyla się §§ 9, 28, 29, 32, 34, 35, 36, 38, 39 ust. 2 i 3 oraz § 40, z ordynacji ugodowej, wydanej tem samem rozp. ces., uchyla się § 9 z tem, że w miejsce uchylonych paragrafów wchodzi w zastosowanie przepisy kodeksu zobowiązań.

Art. XX.

Uchyla się:

1) §§ 560, 568 i 569 austr. procedury cywilnej z 1 sierpnia 1895 nr. 113 dz. u. austr., utrzymane w mocy przepisami wprowadzającemi Kpc.;

2) rozp. austr. ministerstwa sprawiedliwości z 21 lipca 1858 nr. 105 dz. u. austr. o przedawnieniu pretensyj, ustalonych wyrokiem, ugodą lub umową, będącą tytułem egzekucyjnym;

3) dekret kanc. nadw. z 10 kwietnia 1839 nr. 355 zb. u. s. o przedawnieniu roszczeń czeladzi o wynagrodzenie;

4) art. 13 ustawy z r. 1875 nr. 67 dz. u. austr., utrzymany w mocy art. 35 ustawy giełdowej.

Art. XXI.

Aż do wydania rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, przewidzianego w art. 332 i 333 kodeksu zobowiązań, pozostają w mocy przepisy rozporządzenia ministra sprawiedliwości z 10 listopada 1916 nr. 384 dz. u. austr. w sprawie okресów domniemania przy wadach zwierząt.

ROZDZIAŁ CZWARTY.

Przepisy szczególne dla terytorjum kodeksu cywilnego niemieckiego.

Art. XXII.

§ 1. Przepisy księgi pierwszej niemieckiego kodeksu cywilnego tracą moc w swem zastosowaniu do zobowiązań.

§ 2. Uchyła się księgę drugą niemieckiego kodeksu cywilnego o zobowiązaniach, z wyjątkiem przepisów, zawartych w §§ 312 ust. 2, 313, 411, 457, 458, 741 — 758 z tem ograniczeniem, że przepisy te nie stosują się do spółek, 809—811, 828, 839 i 841, które nadal pozostają w mocy.

§ 3. Z księgi trzeciej niemieckiego kodeksu cywilnego, zawierającej prawo rzeczowe, uchyła się § 908.

Art. XXIII.

Z pruskiej ustawy wykonawczej do niemieckiego kodeksu cywilnego z 20 września 1899 r. („Zbiór ustaw pruskich“ str. 177) uchyła się następujące przepisy: art. 6 — 10, 14, 15 § 2, § 7 i § 10 oraz art. 88.

Art. XXIV.

Uchyła się ustawę o zaskarżaniu działań prawnych dłużnika poza postępowaniem upadłościowem z dnia 21 lipca 1879 r. („Dz. Ust. Rzeszy“, 1879 r., str. 277 wraz ze zmianami, za-

wartemi w ustawie wprowadzającej ustawę w przedmiocie zmiany postępowania upadłościowego z 17 maja 1898 r. („Dz. Ust. Rzeszy“, 1898 r. str. 248), w redakcji obwieszczenia Kancelarza Rzeszy z 20 maja 1898 r. („Dz. Ust. Rzeszy“, 1898 r. str. 709), — z wyjątkiem § 13, który utrzymuje się w mocy.

Art. XXV.

W art. LIII rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 27 października 1932 r., zawierającego przepisy wprowadzające prawo o sądowym postępowaniu egzekucyjnym (Dz. Ust. nr. 93, poz. 804), skreśla się przytoczone w tymże artykule §§ 274 ust. 2, 322 ust. 3, 771 i 772.

Art. XXVI.

Aż do wydania rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, przewidzianego w art. 332 i 333 kodeksu zobowiązań, pozostają w mocy przepisy ces. rozp. z 27 marca 1899 str. 219 dz. u. niem. o wadach głównych i czasokresach rękojmi w handlu bydłem.

ROZDZIAŁ PIĄTY.

Przepisy szczególne dla terytorjum tomu dziesiątego zwodu praw.

Art. XXVII.

§ 1. Przepisy tomu dziesiątego cz. 1 zwodu praw rosyjskich w zwodzie ustaw cywilnych tracą moc w swem zastosowaniu do zobowiązań.

§ 2. Utrzymuje się w mocy w szczególności w księgach trzeciej i czwartej tomu dziesiątego cz. 1 zwodu praw ros. art. 967, 969, 987 — 1373, 1396, 1401, 1401¹, 1506 — 1509, 1527¹ — 1527⁶, 1563, 1576, 1587 — 1678, 1705¹ z załączn., 2199.

Art. XXVIII.

Utrzymuje się w mocy z tomu dziesiątego cz. 1 zw. pr.:
ustawa o przedsiębiorstwach i dostawach Skarbu, wyd. r. 1900
i kont. 1912 i 1913 r.

ROZDZIAŁ SZÓSTY.

Przepisy przechodnie.

Art. XXIX.

Do zobowiązań, które powstały przed wejściem w życie kodeksu zobowiązań, stosuje się nadal prawo dotychczasowe, jeżeli przepisy poniższe nie stanowią inaczej.

Art. XXX.

§ 1. Do zobowiązań, które powstały przed wejściem w życie kodeksu zobowiązań, stosuje się przepisy tego kodeksu, jeżeli chodzi o ocenę skutków prawnych zdarzeń, zaszyłych po wejściu w życie kodeksu zobowiązań.

§ 2. W szczególności stosuje się w ten sposób przepisy o przejściu praw i obowiązków, o złożeniu do depozytu, o odnowieniu oraz przepis o wpływie spadku siły nabywczej pieniądza na rozmiary obowiązku zwrotu przy pożyczce.

Art. XXXI.

Przepisy kodeksu zobowiązań stosuje się do istniejących już w tym czasie zobowiązań:

1) z umów najmu, dzierżawy i o pracę, jeżeli umowa nie została wypowiedziana z najbliższym terminem wypowiedzenia, z którym każda strona mogła ją była wypowiedzieć po wejściu w życie kodeksu zobowiązań, poczynawszy od upływu tego terminu;

2) z umów spółki, jeżeli spółkę po wejściu w życie kodeksu zobowiązań wyrażnie lub milcząco przedłużono, albo

jeżeli spółnicy jednomyślną uchwałą oświadczą, że pragną, aby ich stosunek podlegał odtąd kodeksowi zobowiązań, poczynawszy od dnia przedłużenia lub powzięcia uchwały.

Art. XXXII.

Do zobowiązań, powstałych przed wejściem w życie kodeksu zobowiązań, a w dniu tym według dotychczasowych przepisów jeszcze nie przedawnionych, stosuje się przepisy tego kodeksu o przedawnieniu, jednak z następującymi ograniczeniami:

1) początek przedawnienia, wstrzymanie i przerwę ocenia się według dotychczasowego prawa, o ile chodzi o czas przed wejściem w życie kodeksu zobowiązań;

2) jeżeli czas przedawnienia według kodeksu zobowiązań jest krótszy, niż według dotychczasowego prawa, bieg przedawnienia rozpoczyna się z chwilą wejścia w życie kodeksu zobowiązań. Jeżeli jednak przedawnienie, rozpoczęte przed wejściem w życie kodeksu zobowiązań, nastąpiłoby przy uwzględnieniu czasu przedawnienia, określonego w prawie dotychczasowem wcześniej, przedawnienie następuje z tym wcześniejszym terminem.

Art. XXXIII.

Prawo odkupu, zastrzeżone zgodnie z dotychczas obowiązującym ustawodawstwem na czas dłuższy, niż dopuszczalny według kodeksu zobowiązań, pozostaje w mocy aż do upływu umówionego czasu trwania.

ROZDZIAŁ SIÓDMY.

Przepisy tymczasowe.

Art. XXXIV.

Aż do ujednostajnienia prawa rzeczowego i hipotecznego stosuje się w każdej dzielnicy dotychczasowe przepisy tego prawa:

1) do sposobu i chwili przejścia prawa własności i innych praw rzeczowych na podstawie zobowiązań;

2) do sposobu ujawnienia w księgach hipotecznych (gruntowych) prawa odkupu, pierwokupu, najmu i dzierżawy, praw wynikających z umowy spółki i o dożywocie.

Art. XXXV.

Aż do wydania ustawy szczególnej o umowie o pracę nauczycieli pracodawca może umowę wypowiedzieć nauczycielowi, jeżeli stosunek pracy stanowi główne źródło jego utrzymania, najpóźniej na trzy miesiące naprzód na koniec kwartału kalendarzowego. § 5 art. 469 kodeksu zobowiązań ma w tym wypadku także zastosowanie.

ROZDZIAŁ ÓSMY.

Przepisy końcowe.

Art. XXXVI.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. XXXVII.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem . . .

„Komisja Kodyfikacyjna“ ukazuje się zeszytami w miarę nagromadzonego materiału. Cenę pojedynczego zeszytu oznacza się w stosunku do liczby arkuszy.

Ogólnego zbioru № 73.

Wydawnictwo urzędowe Komisji Kodyfikacyjnej.

Drukarnia Mazowiecka, Warszawa, ul. Szpitalna 1, tel. 649-04.

Druk ukończono dnia 14 lipca 1933.